



Доц. д-р Янчо Найденов, гл. ас. д-р Евгени Цавков, д-р инж. Николай Стоянов. Горите и горското стопанство – мост от миналото през настоящето към бъдещето. Северноцентрално държавно предприятие – Габрово. Издателство „ИнфоВижън“, Ловеч, 2021 г., 164 стр.

На базата на годишните отчети за 1896 г. на окръжните горски инспектори в Русенски, Разградски, Свищовски и Силистренски окръг, както и на годишните обръщения на областните управители на Великотърновски, СевлиеВСки, Свищовски, Разградски и Русенски окръг е съставена 5-та част от поредицата. Авторите представят и анализират състоянието на горите и добрите практики в дейността на тогавашните административни горски управления от съответните окръзи. По традиция в заключение е представена дейността на сегашните стопани на указаните в историческите документи територии – СЦДП – Габрово, и РДГ в Габрово и Велико Търново.



Татяна Станкова, Ивайло Цветков, Веселка Гюлева, Емил Попов. Биологична продуктивност на клонове хибридна черна топола (*Populus x euroamericana (Dode) Guinier*) в района на ДГС – Оряхово. Издателство „Авангард Прима“, София, 2021 г., 181 стр.

Монографията представя резултати от 5-годишни изследвания на различни аспекти на биологичната продуктивност на 4 клона ('Agathe F', 'BL', 'I-45/51' и 'NNDV') хибридна черна топола в експериментална плантация с 11 варианта на растежен простор (от 1.0 до 11.5 м<sup>2</sup>) на територията на разсадник в с. Галово, към ДГС – Оряхово, Северозападна България. Изследвани са данни от едностъблени фиданки на възраст от 2 до 5 години и от издънкови фиданки с едно- и двугодишни леторасли и различна възраст на корените. Анализирани са влиянието на факторите генотип, гъстота, възраст и хабитус върху височината и диаметъра в основата и на гръдна височина на стъблата и водещите леторасли, броя леторасли, фракциите на надземната дървесна биомаса, кореновата биомаса и физиологични показатели, свързани с устойчивостта и продуктивността. Изведени са специфични модели за изчисляване на надземната дървесна биомаса на едностъблени и многостъблени фиданки от 4-те клона чрез данни от лесно измерими параметри на стъблата и летораслите, възрастта и растежния простор, които могат да бъдат прилагани и за други райони със сходни почвено-климатични условия. Обобщена е информацията за общата продукция на биомаса на хектар за периода на изследване и са дадени някои практически препоръки за използването на клоновете в плантации за биомаса.



Татяна Станкова, Веселка Гюлева, Ивайло Цветков. Функции и таблици за надземната дървесна биомаса на бързорастящи широколистни видове в ранна възраст. Издателство „Авангард Прима“, София, 2020 г., 82 стр.

Сборникът представлява колекция от функционални зависимости и изчисляване на надземната дървесна биомаса в абсолютно сухо състояние чрез лесно измерими показатели на отделните дървета и целите насаждения. Може да бъде използван за едностъблени и издънкови индивиди от основни видове и клонове бързорастящи широколистни, подходящи за култивиране в енергийни култури у нас: хиб-

ридна черна топола, бяла акация и пауловния. Сборникът включва два основни вида функции – обобщени и специфични. Обобщените функции са приложими на видово ниво и за територията на цялата страна. Те са разработени за единични стъбла (леторасли) и по фракции – стъбло и клони. Специфичните функции са създадени за конкретни клонове или техните потомства, при характерни условия на месторастене. Чрез тях е моделирана сумарната надземна дървесна маса на едноствъблени (стъбло и клони) и издънкови (всички леторасли на пъна) индивиди до 5-годишна възраст на пъна.

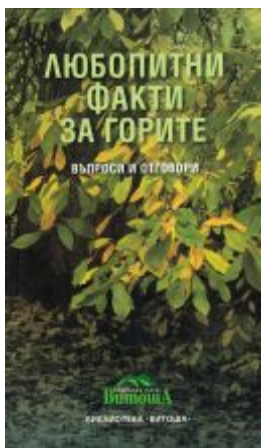
Моделите за биомасата са разработени от колектив от учени и инженери от Института за гората – БАН, през периода 2013 – 2019 година.



**Никола Колев. Биосферни територии в Родопите. София, 2019 г., 160 стр.** В книгата се разглежда състоянието на представителни природни екосистеми и хабитати за съхранение и опазване на биоразнообразието и природното наследство в ареала на Родопите. Разгледани са биосферните резервати на планетата, в страната, в биома на Родопите, състоянието на защитените територии в България. Отделна глава е посветена на природните условия на биосферния резерват „Купена“, видовия състав и структура на горските екосистеми, санитарното състояние и особености на насажденията, разнообразието на природните местообитания. Представено е биоразнообразието на растителността и дивата фауна в защитената екосистема. Авторът отделя внимание на състоянието на биосферните резервати в Родопите, разглежда проблемите на опазването на генетичното разнообразие и природното и културното наследство, като споделя идеята за създаването на природен парк „Западни Родопи“.



**Янчо Найденов, Александър Александров. Екологични, социални и икономически функции на горите. Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, София, 2020 г., 155 стр.** Книгата е предназначена за читатели, които се интересуват от гората не само като източник на дървесина и други материални продукти, но и като климаторегулиращ, средообразуващ фактор, източник на здраве, вдъхновение, естетическа наслада и възпитателно въздействие. Авторите разглеждат особеностите на горските екосистеми, съвременни концепции в лесовъдството и горската екология. Спират се поотделно на икономическите функции и стопанското значение на горите, разглеждат влиянието им върху селското стопанство и продоволствената сигурност. Специално място е отделено на екологичните, рекреационните и оздравителните функции и роля на горите. Включени са все повече набиращите популярност естетическо-емоционално, културно-историческо и познавателно и възпитателно значение и въздействие на горите. От гледна точка на конзервационната и познавателната значимост на горите специално място е отделено на националните и природните паркове и резервати, като са разгледани трите национални и единадесетте природни парка в България.



**Любопитни факти за горите.** Нова книга в библиотека „Витоша“ - по книгата на Филип Домон и Никола Зарик „Пътеводител на любителите на гората - 300 въпроса и отговора за горите, дърветата и животните“. Текстовете са адаптирани за българския читател от д-р инж. Анна Петракиева. Преди близо 10 години в нашата страна

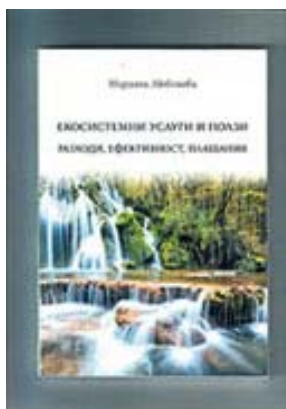
започнаха опитите на практикуващите лесовъди да представят своите знания по занимателен и достъпен начин пред широката общественост, със специален акцент върху подрастващите. Въпреки че в началото процесът беше бавен и неуверен, всички осъзнаваха необходимостта от работа с хора и особено с най-малките. Макар и с известно недоверие в началото, беше възприета идеята за развиване на отдавна утвърдената в Европа „Горска педагогика“ - наука за работата с обществото, чрез която лесовъдите разказват за гората, за нейните обитатели и за своята роля за съществуването и опазването и. Плахо, стъпка по стъпка, без ясна представа какво точно е необходимо да се прави и дали това е работа на лесовъдите, експертите в страната придобиха знания и практически опит и най-важното - усетиха радостта от работата с децата и юношите, споделяйки с тях своята любов към гората.



**Илиан Точев. Горско право & екосистемни услуги. Монография. Фондация „Буквите“, София, 2020 г., 174 стр.** Книгата посочва основния предмет на горското право, елементите на регулаторната рамка за устойчивото управление на горите и екосистемните услуги, които ползват хората. Изследва и класифицира видовете екосистемни услуги, тяхното значение и същност от правна гледна точка, връзката между горското право и екосистемните услуги.



**Петър Генов. Дива свиня - биология, екология и стопанисване. Издателство „Книжен тигър“, София, 2019 г., 503 стр.** Завършил биология в Пловдивския университет “Паисий Хилендарски”, проф. д.н. Петър Генов от 1978 до 2010 г. работи в Института по зоология - БАН. Научните му изследвания са насочени към дивите копитни и едри хищници. Дивата свиня е основният вид, който той изследва най-продължително, като прави проучвания в Полша, България, Алжир и Италия. Резултатите от проучванията са публикувани в над 8 страни. В съавторство написва за вида монография, която излиза на италиански език през 2000 година. Настоящото издание, описващо дивата свиня, е възможно най-пълно, като съдържа 19 глави, придружени с таблици, фигури и илюстрации. Издаването на книгата е подпомогнато от пет държавни горски предприятия.



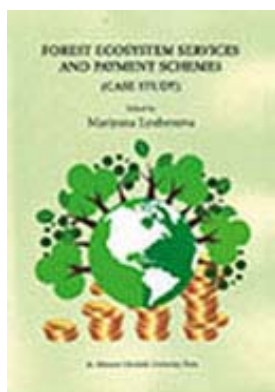
**Марияна Любенова, Йордан Петров, Радослав Радев, Лиляна Кеса, Абдел Ал Таваха, Александър Шикаланов, Грегори Валатин и Рик де Вреесе. Forest Ecosystem Services and Payment Schemes (Case Study), Издателство на Софийски университет "Св. Климент Охридски", 2019 г., 131 стр.** Книгата е посветена на оценяването на предоставяните от екосистемите услуги и ползи и заплащането им. Описан е специфичен случай с полезащитни горски пояси и възможностите за допълнителни ползи с включен набор от материални, регулиращи, поддържащи и културни услуги. Разгледани са съществуващият опит и изследванията във връзка със създаването, стопанисването и експлоатацията на полезащитните горски пояси при сух континентален климат в България (Южна Доб-



руджа), частично в Сърбия и Йордания. Разработена е платформа за анализ на схеми за плащания за екосистемните услуги, достъпна на <http://dev-elliott.virtech-bg.com/review/>. Предложен е нов алгоритъм за изчисляването на ефикасността на разходите на една от екосистемните услуги, предлагани от гората - поддържането на качеството на водата. В книгата са публикувани част от резултатите, получени при реализирането на COST акцията "Payments for Ecosystem Services (Forests for Water)", 2016-2020, и дъщерния български проект DCOST 1/30/20.12.2017.



**Доц. д-р Янчо Найденов. Горско стопанство - мост от миналото към настоящето и бъдещето. Издателство "Инфовижън", Ловеч, 2019 г., 56 стр.** В брошурата, издадена със съдействие на ръководството на Североизточното държавно предприятие - Шумен, авторът на базата на архивните годишни отчети за 1896 г. на окръжните горски инспектори в Шумен и Варна запознава лесовъдската колегия с добрите практики и проблемите в дейността на тогавашните горски окръзи. Изданието съдържа два раздела - Горите и горското стопанство на Шуменския окръг и Горите и горското стопанство на Варненския окръг. Практиката на представяне от окръжните горски инспектори на годишните отчети е въведена от Стоян Брънчев - началник на Отделение "Гори" към Министерството на търговията и земеделието, през 1896 г. и съществува за кратко. Отчетите, разработени по конкретни изисквания, са много ценен документ от нашата горска история. Затова доц. Найденов има намерение да продължи поредицата за другите горски окръзи.



**Марияна Любенова, Екосистемни услуги и ползи. Разходи, ефективност и плащания, Издателство на Софийски университет "Св. Климент Охридски", 249 стр.** Книгата разглежда актуалните проблеми, свързани с екосистемните услуги и ползи, тяхното остойностяване и заплащане. Предстоящите усилия на еколози, икономисти, представители на бизнеса и държавните институции за остойностяване в парични еквиваленти на предоставяните услуги от екосистемите и включването на допълнителни парични потоци в икономиката изискват съвместна работа и запознаване с необходими понятия от експертите в свързаните области като: екосистемни услуги и ползи и производните понятия, методи за тяхното изследване и остойностяване, схеми за заплащане на услугите (ПЕУ), основни разходи в схемите, ефективност на разходите и други. В книгата е предложена авторска формула за изчисляване на ефективност на разходите (cost effectiveness) и авторско web-приложение за анализ на публикувани ЕУ схеми. Като приложения са дадени таблици с оригиналната терминология на английски, които да подпомогнат ориентирането на специалистите в основните понятия и класификации в web мрежата и ползването на приложението.



**Илиан Точев. Горско право. Издателство "Буквите", София, 2019 г., 128 стр.** Настоящото издание има предназначение да посочи основния предмет на горското право, важността на устойчивото управление на горите, както и да даде основни познания за правната рамка, свързана с управлението на горите в България. Посочени са основните актове на ООН, Европейския съюз

и националните нормативни актове, свързани с горите. Книгата е структурирана в осем глави - Горско право - подотрасъл на екологичното право; Органи и актове на ООН и Европейския съюз за горите; Национални стратегически документи, планове за дейности в горите; Промени в горските територии; Горско семеeproизводство, залесяване и защита срещу ерозия и порои; Стопанисване на горите, защита от болести и вредители, опазване на горските територии; Сертифициране на горите, стопанисване на дивеча и Защитени територии, природни паркове и национални паркове. Авторът е доктор по международно право, главен секретар на Изпълнителната агенция по горите от 2015 година. Адресът на електронната книга: [www.helicon.bg](http://www.helicon.bg)



**Нонка Кръстева. Фолклорният образ на българската гора. Издателство "Дворец на културата", Перник, 2018 г., 117 стр.**

Природата, и като част от нея гората, и фолклорът са уникални феномени, които будят гордост в българския народ. Във фолклора гората присъства трайно, осезаемо и непреходно. Изследването на Нонка Кръстева е опит да се проследи ролята, мястото и значението на фолклорния образ на българската гора чрез словесното и песенното народно творчество. Книгата е плод на дългогодишен процес на събиране, разглеждане и анализиране на материалите по тази тема. Изданието съдържа пет основни части, в които е проследен образът на гората - в словесния и песенния фолклор, в авторското творчество, мястото ѝ в обредността на българина и е направен опит за семиотиката (наука за знаковите системи в природата и обществото) на фолклорния образ. Нонка Матева е автор на книгата "Горо, горо, майко мила" (2004 г.) и редица други издания от областта на фолклористиката и краеведството, както и на сборници с поезия.